

The Holy See

LIST APOSTOLSKI
W FORMIE „MOTU PROPRIO”
PAPIEŻA FRANCISZKA

Competentias quasdam decernere

ZMIENIAJĄCY PEWNE PRZEPISY
KODEKSU PRAWA KANONICZNEGO

I

KODEKSU KANONÓW KOŚCIOŁÓW WSCHODNICH

Przyznanie niektórych kompetencji władzy wykonawczej Kościołów lokalnych i instytucji kościelnych w zakresie przepisów kodeksowych, mające na celu zagwarantowanie jedności dyscypliny Kościoła powszechnego, odpowiada eklezjalnej dynamice komunii i umacnia bliskość. Zdrowa decentralizacja może jedynie sprzyjać tej dynamice, nie zagrażając jego wymiarowi hierarchicznemu.

Dlatego, mając na uwadze kulturę kościelną i mentalność prawną właściwą każdemu Kodeksowi, uznałem za stosowne dokonać zmian w dotychczas obowiązujących przepisach dotyczących niektórych spraw szczegółowych, przypisując odpowiednie kompetencje. Zamiarem tego jest sprzyjanie poczuciu kolegialności i odpowiedzialności pasterskiej Biskupów, diecezjalnych/eparchialnych, czy to zjednoczonych w Konferencjach Episkopatów, czy też zgodnie ze wschodnimi strukturami hierarchicznymi, a także Wyższych Przełożonych, jak również zasadom racjonalności, skuteczności i wydajności.

Te zmiany normatywne jeszcze bardziej odzwierciedlają powszechność podzielaną i pluralistyczną Kościoła, który obejmuje różnice bez ich utożsamiania, w jedności gwarantowanej przez posługę Biskupa Rzymu. Jednocześnie dają możliwość szybszej skuteczności duszpasterskich działań władzy lokalnej, również ułatwionej przez samą bliskość osób i spraw, które tego wymagają.

Wobec powyższego, postanawiam, co następuje:

Art. 1

Kanon 237 § 2 KPK, dotyczący ustanowienia międzydiecezjalnego seminarium duchownego i jego statutów, zastępuje termin aprobaty terminem zatwierdzenia i otrzymuje następujące brzmienie:

§2. Seminarium międzydiecezjalne nie może być erygowane bez uprzedniego zatwierdzenia ze strony Stolicy Apostolskiej, dotyczącego zarówno erygowania seminarium, jak i jego statutu, uzyskanego przez konferencję biskupów w przypadku seminarium dla całego jej terytorium, bądź przez zainteresowanych biskupów – w innym przypadku.

Art. 2

Kanon 242 § 1 KPK, dotyczący programu formacji kapłańskiej, wydanego przez Konferencję Episkopatu, zastępuje termin aprobowany terminem zatwierdzenia i formułuje go w następujący sposób:

§1. W poszczególnych krajach powinien obowiązywać program formacji kapłańskiej ustalony przez konferencję biskupów z uwzględnieniem przepisów wydanych przez najwyższą władzę kościelną i zatwierdzony przez Stolicę Świętą; powinien być również dostosowywany do nowych warunków, każdorazowo z ponownym zatwierdzeniem Stolicy Świętej; program ten ma określać najważniejsze zasady i przepisy ogólne dotyczące formacji seminaryjnej, przystosowane do potrzeb duszpasterskich każdego regionu lub prowincji.

Art. 3

Tekst kanonu 265 KPK, dotyczący instytucji inkardynacji, dodaje do struktur zdolnych do inkardynacji duchownych także publiczne stowarzyszenia kleryckie, które otrzymały tę zdolność od Stolicy Apostolskiej, harmonizując w ten sposób z kanonem 357 § 1 KKKW. Otrzymuje on następujące brzmienie:

Każdy duchowny powinien być inkardynowany albo do jakiegoś Kościoła partykularnego lub do prałatury personalnej, albo do jakiegoś instytutu życia konsekrowanego lub do jakiegoś stowarzyszenia, które posiada tę zdolność, albo także do publicznego stowarzyszenia kleryckiego, które otrzymało taką zdolność od Stolicy Apostolskiej, by w ten sposób absolutnie nie było duchownych nikomu niepodlegających, czyli tułaczy.

Art.4

Kanon 604 KPK, dotyczący stanu dziewic i ich prawa do stowarzyszania się, zawiera nowy

paragraf, który brzmi następująco:

§3. Uznawanie i erygowanie takich stowarzyszeń na poziomie diecezjalnym należy do biskupa diecezjalnego na jego terytorium, a na poziomie krajowym do kompetencji konferencji biskupów na jej terytorium.

Art.5

Kanony 686 § 1 KPK i kan. 489 § 2 KKKW, dotyczące udzielenia, z ważnej przyczyny, indultu eksklustracyjnego zakonnikowi po profesji wieczystej, przedłużają do pięciu lat granicę czasu, po upływie którego kompetencja do przedłużenia lub udzielenia jest zarezerwowana Stolicy Apostolskiej lub biskupowi diecezjalnemu, otrzymują następujące brzmienie:

Kan. 686 § 1: Najwyższy przełożony za zgodą swojej rady może z poważnej przyczyny udzielić zakonnikowi, profesowi po ślubach wieczystych, indultu eksklustracyjnego, jednakże nie na dłużej niż pięć lat; przy czym gdyby chodziło o duchownego, wymagana jest wcześniejsza zgoda ordynariusza miejsca, w którym zakonnik ma zamieszkać. Przedłużenie takiego indultu lub udzielenie go na okres przekraczający pięć lat zarezerwowane jest dla Stolicy Apostolskiej, a w przypadku instytutów na prawie diecezjalnym – dla biskupa diecezjalnego.

KKKW – Kan 489 § 2: Biskup eparchialny może udzielić takiego indultu tylko na pięć lat.

Art.6

Kanon 688 § 2 KPK i kanony 496 §§ 1-2 i 546 § 2 KKKW, dotyczące profesu czasowego, który z poważnej przyczyny prosi o opuszczenie instytutu, przyznają kompetencję odnośnie do indultu najwyższemu przełożonemu, za zgodą jego rady, niezależnie od tego, czy chodzi o instytut na prawie papieskim, czy o instytut na prawie diecezjalnym, czy o klasztor sui iuris według kodeksu łacińskiego, czy też o klasztor sui iuris, zakon lub zgromadzenie według kodeksu wschodniego. Dlatego skreśla się § 2 kanonu 496 KKKW, a pozostałe kanony otrzymują następujące brzmienie:

KPK 688 § 2: Temu, kto w czasie trwania profesji czasowej z poważnej przyczyny prosi o możliwość opuszczenia instytutu, indultu odejścia może udzielić najwyższy przełożony za zgodą swojej rady; natomiast w klasztorach *sui iuris*, o których mowa w kan. 615, do ważności indultu wymaga się, by był zatwierdzony przez biskupa domu, do którego profes był przypisany.

KKKW - Kan. 496: Kto podczas trwania profesji czasowej z ważnej przyczyny chce odejść z monasteru i wrócić do życia świeckiego, powinien swoją prośbę skierować do przełożonego monasteru *sui iuris*, który za zgodą swojej rady udziela indultu, chyba że prawo partykularne dla monasterów leżących w granicach terytorium Kościoła patriarchalnego zastrzega to Patriarsze.

KKKW - Kan 546 § 2: Kto podczas trwania ślubów czasowych z ważnej przyczyny prosi o możliwość opuszczenia zakonu lub zgromadzenia, może otrzymać od przełożonego generalnego, za zgodą jego rady, indult definitywnego odejścia z zakonu lub zgromadzenia oraz powrócenia do życia świeckiego ze skutkami, o których mowa w kan. 493.

Art. 7

Kanony 699 § 2 i 700 KPK oraz kanony 499, 501 § 2 i 552 § 1 KKKW zostają zmienione tak, że dekret wydalenia z instytutu profesas czasowego lub wieczystego z poważnej przyczyny staje się skuteczny od chwili, gdy o dekrete wydanym przez najwyższego przełożonego za zgodą jego rady zostanie powiadomiony zainteresowany, z zachowaniem prawa odwołania się zakonnika. Dlatego też treść odpowiednich kanonów została zmieniona i otrzymują następujące brzmienie:

KPK – kan. 699 § 2: W klasztorach niezależnych, o których mowa w kan. 615, wydanie decyzji o wydaleniu należy do najwyższego przełożonego za zgodą jego rady.

KPK – kan. 700: Dekret wydalenia wydany w odniesieniu do profesas staje się skuteczny od chwili powiadomienia o tym zainteresowanego. Jednak do ważności dekretu wymaga się, by zawierał pouczenie o przysługującym wydalonemu prawie wniesienia, w ciągu dziesięciu dni od otrzymania powiadomienia, rekursu do właściwej władzy. Rekurs ma skutek zawieszający.

KKKW – kan. 499: Podczas trwania profesji czasowej zakonnik może zostać wydalony przez przełożonego monasteru *sui iuris* za zgodą jego rady, według kan. 522 §§ 2 i 3, ale wydalenie, aby było ważne, ma być zatwierdzone przez Patriarchę, jeżeli prawo partykularne tak stanowi dla monasterów leżących w granicach terytorium Kościoła patriarchalnego.

KKKW – kan. 501 § 2: Członek zaś może albo w ciągu piętnastu dni wnieść rekurs przeciwko dekretowi wydalenia ze skutkiem zawieszającym, albo domagać się rozpatrzenia sprawy na drodze sądowej.

KKKW – kan. 552 § 1: Członek po ślubach czasowych może być wydalony przez przełożonego generalnego za zgodą jego rady.

Art. 8

Kanon 775 § 2 KPK dotyczący wydawania przez konferencję biskupów katechizmów dla własnego terytorium zastępuje termin aprobaty terminem zatwierdzenia i otrzymuje następujące brzmienie:

§2: Do konferencji biskupów, jeżeli uzna to za pożyteczne, należy troska o wydanie

katechizmów dla własnego terytorium, po uprzednim zatwierdzeniu przez Stolicę Apostolską.

Art. 9

Kanony 1308 KPK i 1052 KKKW odnoszące się do redukcji zobowiązań dotyczących Mszy świętych zmieniają kompetencje i otrzymują następujące brzmienie:

KPK - Kan. 1308 § 1: Redukcja zobowiązań dotyczących Mszy świętych, której można dokonywać tylko ze słusznej i koniecznej przyczyny, jest zarezerwowana dla biskupa diecezjalnego i najwyższego przełożonego kleryckiego instytutu życia konsekrowanego lub kleryckiego stowarzyszenia życia apostołskiego.

§2. Z powodu zmniejszenia się dochodów, biskupowi diecezjalnemu – dopóki trwa przyczyna – przysługuje uprawnienie do redukcji Mszy świętych związanych z legatami, które są samoistne, do wysokości ofiary obowiązującej zgodnie z prawem w diecezji, pod warunkiem jednak, że nie ma nikogo zobowiązanego do podwyższenia ofiar, kogo można by było skutecznie do tego nakłonić.

§3: Biskupowi diecezjalnemu przysługuje również uprawnienie do redukcji zobowiązań lub legatów mszalnych obciążających instytucję kościelną, jeżeli dochody stały się niewystarczające do osiągnięcia w odpowiedni sposób własnego celu tej instytucji.

§4: Te same uprawnienia, o których mowa w §§ 2 i 3, przysługują również najwyższemu przełożonemu kleryckiego instytutu życia konsekrowanego lub kleryckiego stowarzyszenia życia apostołskiego.

KKKW - 1052 § 1: Redukcja zobowiązań związanych ze sprawowaniem Boskiej Liturgii jest zarezerwowana biskupowi eparchialnemu i wyższemu przełożonemu kleryckich instytutów zakonnych lub stowarzyszeń życia wspólnego na sposób zakonny.

§2: Biskup eparchialny posiada władzę redukcji z powodu zmniejszenia się dochodów, dopóki trwa przyczyna, liczby celebracji Boskiej Liturgii do wysokości stypendium prawnie obowiązującego w eparchii, pod warunkiem jednak, że nie ma nikogo, kto jest zobowiązany i kogo można by było skutecznie nakłonić do podwyższenia dochodów.

§3: Biskupowi eparchialnemu przysługuje także władza redukcji zobowiązań związanych ze sprawowaniem Boskiej Liturgii spoczywających na instytucji kościelnej, jeśli dochody stały się niewystarczające do osiągnięcia z nich zysków możliwych w czasie przyjęcia zobowiązań.

§4: Władzę, o której mowa w §§ 2 i 3, posiadają także przełożeni generalni kleryckich instytutów zakonnych i stowarzyszeń życia wspólnego na sposób zakonny na prawie papieskim lub patriarszym.

§5: Władzę, o której mowa w §§ 2 i 3, Biskup eparchialny może delegować jedynie Biskupowi koadiutorowi, Biskupowi pomocniczemu, Protosyncelowi i Syncelom, z wykluczeniem jednak subdelegacji.

Art. 10

Kanony 1310 KPK i 1054 KKKW, dotyczące zobowiązań związanych z rozporządzeniami na cele pobożne i pobożnymi fundacjami, zmieniają kompetencje i otrzymują następujące brzmienie:

KPK – kan. 1310 § 1: Ordynariusz może dokonywać redukowania, ograniczania lub zamiany rozporządzeń wiernych na cele pobożne jedynie ze słusznej i koniecznej przyczyny, po wysłuchaniu osób zainteresowanych i własnej rady do spraw ekonomicznych oraz zachowując w możliwie najlepszy sposób wolę fundatora.

§2: W innych przypadkach należy się odnieść do Stolicy Apostolskiej.

KKKW - Kan. 1054 - § 1: Redukcja, ograniczenie, zamiana rozporządzeń chrześcijan dotyczących dóbr darowanych lub pozostawionych na cele pobożne mogą być przez Hierarchę dokonywane tylko dla słusznej i koniecznej przyczyny, po wysłuchaniu osób zainteresowanych i właściwej rady oraz zachowując w możliwie najlepszy sposób wolę fundatora.

§2: W innych przypadkach należy się odnieść do Stolicy Apostolskiej lub Patriarchy, który winien działać za zgodą stałego Synodu.

Zarządzam, aby to, co zostało postanowione w niniejszym Liście Apostolskim w formie Motu Proprio, obowiązywało w pełni i na stałe, bez względu na przeciwne zarządzenia, nawet wymagające specjalnej wzmianki, oraz żeby zostało promulgowane przez publikację w *L'Osservatore Romano* i weszło w życie 15 lutego 2022 roku, a następnie było opublikowane w organie urzędowym *Acta Apostolicae Sedis*.

W Rzymie, u św. Piotra, dnia 11 lutego, we wspomnienie Najświętszej Maryi Panny z Lourdes, roku 2022, dziewiątego mojego Pontyfikatu.

FRANCISCUS